

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta paplašinātā sastāvā)

2022. gada 26. janvārī*

Publiski pakalpojumu līgumi – Iepirkuma procedūra – Novērošanas no gaisa pakalpojumi –
Atcelšanas prasība – Intereses celt prasību neesamība – Nepieņemamība –
Ārpuslīgumiskā atbildība

Lietā T-849/19

Leonardo SpA, Roma (Itālija), ko pārstāv *M. Esposito*, *F. Caccioppoli* un *G. Calamo*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (Frontex), ko pārstāv *H. Caniard*, *C. Georgiadis*,
A. Gras un *S. Drew*, pārstāvji, kam palīdz *M. Umbach*, *F. Biebuyck*, *V. Ost* un *M. Clarich*, advokāti,

atbildētāja,

par prasību, kas ir pamatota, pirmkārt, ar LESD 263. pantu un ar ko tiek lūgts atcelt 2019. gada 18. oktobra paziņojumu par līgumu FRONTEX/OP/888/2019/JL/CG “Tālvadības gaisa kuģa sistēmas (RPAS) pārbaude jūras ilgtermiņa novērošanai no gaisa no vidēja augstuma” – labotajā redakcijā, tam pielikumā pievienotos dokumentus, *Frontex* publicētos jautājumus un atbildes, 2019. gada 28. oktobrī *Frontex* telpās organizētās informatīvās sanāksmes protokolu, lēmumu par šī līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kā arī jebkuru citu iepriekšēju, saistītu vai secīgu aktu un, otrkārt, par prasību, kas ir pamatota ar LESD 268. pantu un ar ko tiek lūgts piespriest atlīdzināt prasītājam nodarītos zaudējumus,

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *S. Papasavs* [*S. Papasavvas*], tiesneši *M. Ž. Kosteira* [*M. J. Costeira*],
J. Švarcs [*J. Schwarcz*], *M. Kančeva* [*M. Kancheva*] un *T. Perišina* [*T. Perišin*] (referente),

sekretārs: *H. Palasio Gonsales* [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2021. gada 11. jūnija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture un fakti pēc prasības celšanas

- 1 2019. gada 18. oktobrī ar *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikumā publicēto paziņojumu par līgumu (OV 2019/S 0202-490010) Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*) izsludināja iepirkuma procedūru FRONTEX/OP/888/2019/JL/CG “Tālvadības gaisa kuģa sistēmas (*RPAS*) pārbaude jūras ilgtermiņa novērošanai no gaisa no vidēja augstuma” (turpmāk tekstā – “apstrīdētais paziņojums par līgumu”), lai saņemtu pakalpojumus jūras uzraudzībai no gaisa ar Eiropas vidēja augstuma ilglidošanas tālvadības gaisa kuģa sistēmu (*MALE RPAS*). Šajā paziņojumā tika izdarīti divi labojumi – 2019. gada 8. un 22. novembrī, ar kuriem tika atlikts piedāvājumu iesniegšanas termiņš un atvēršanas datums.
- 2 Atbilstoši procedūras laikā veiktajiem labojumiem paziņojumā par līgumu iepirkumu kā piedāvājumu iesniegšanas termiņš tika noteikts 2019. gada 13. decembris un piedāvājumu atvēršanas datums – 2019. gada 20. decembris. Piedāvājumus iesniedza trīs uzņēmumi.
- 3 Prasītāja *Leonardo SpA* – sabiedrība, kas darbojas aviācijas nozarē, nepiedalījās ar apstrīdēto paziņojumu par līgumu izsludinātajā iepirkuma procedūrā.
- 4 2020. gada 31. maijā piedāvājumu vērtēšanas komiteja iesniedza vērtējuma ziņojumu atbildīgajam kredītrīkotājam.
- 5 2020. gada 12. jūnijā atbildīgais kredītrīkotājs apstiprināja piedāvājumu vērtējuma ziņojumu un parakstīja lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu”), kā arī trīs pretendentiem adresētās vēstules, lai tos informētu par procedūras gaitu. Tā kā prasītāja nepiedalījās procedūrā, tā nesaņēma vēstuli.
- 6 Ar 2020. gada 30. jūnijā reģistrētu piekļuves pieteikumu dokumentiem prasītāja lūdza atļauju saņemt visu ar attiecīgo publiskā iepirkuma procedūru saistīto dokumentu, tostarp apstrīdētā lēmuma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, iepirkuma procedūras protokola, līguma slēgšanas tiesību ieguvušā pretendenta iesniegto dokumentu un visu citu procedūras dokumentācijai pievienoto dokumentu kopijas (turpmāk tekstā – “piekļuves pieteikums”). Ar 2020. gada 10. augusta vēstuli *Frontex* atteica piekļuvi pieprasītajiem dokumentiem.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 7 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2019. gada 16. decembrī, prasītāja cēla šo prasību.
- 8 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts tajā pašā dienā, prasītāja iesniedza pieteikumu par pagaidu neregulējumu, kurā tā būtībā lūdza Vispārējo tiesas priekšsēdētāju apturēt apstrīdētā paziņojuma par līgumu – labotajā redakcijā, tam pielikumā pievienoto dokumentu, *Frontex* publicēto jautājumu un atbilžu (turpmāk tekstā – “jautājumi un atbildes”), 2019. gada 28. oktobrī Varšavā notikušās informatīvās sanāksmes (turpmāk tekstā – “informatīvā sanāksme”) protokola, kā arī jebkura cita iepriekšēja, saistīta vai secīga akta izpildi. Vispārējās tiesas priekšsēdētājs ar 2020. gada 20. aprīļa rīkojumu *Leonardo/Frontex* (T-849/19 R, nav publicēts, EU:T:2020:154) noraidīja šo pieteikumu un atlika lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

- 9 2020. gada 18. februārī *Frontex* iesniedza iebildumu rakstu.
- 10 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 11. augustā, prasītāja iesniedza jaunu procesuālo rakstu, kurā tā būtībā lūdza Vispārējo tiesu atcelt arī apstrīdēto lēmumu par līguma tiesību piešķiršanu, kā arī jebkuru citu iepriekšēju, saistītu vai secīgu aktu un uzdot *Frontex* izsniegt piekļuves pieteikumā dokumentiem pieprasītos dokumentus atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 91. pantam.
- 11 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 12. augustā, prasītāja iesniedza pieteikumu par pagaidu noregulējumu, kurā tā būtībā lūdza Vispārējās tiesas priekšsēdētāju apturēt prasības pieteikumā minēto apstrīdēto aktu, kā arī 2020. gada 11. augusta procesuālajā rakstā minēto aktu izpildi. Tajā pašā dienā prasītāja iesniedza papildinājumu pieteikumam par pagaidu noregulējumu. Vispārējās tiesas priekšsēdētājs ar 2020. gada 11. novembra rīkojumu *Leonardo/Frontex* (T-849/19 RII, nav publicēts, EU:T:2020:539) noraidīja šo pieteikumu un atlika lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.
- 12 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 1. septembrī, prasītāja saskaņā ar Reglamenta 84. pantu izvirzīja jaunus pamatus.
- 13 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 4. oktobrī, *Frontex* iesniedza apsvērumus par 2020. gada 11. augusta un 1. septembra procesuālajiem rakstiem.
- 14 2021. gada 27. janvārī procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Vispārējā tiesa aicināja lietas dalībniekus rakstveidā atbildēt uz vairākiem jautājumiem saistībā ar prasības pieņemamību. Lietas dalībnieki šo prasību izpildīja noteiktajā termiņā.
- 15 Pēc Vispārējās tiesas devītās palātas priekšlikuma Vispārējā tiesa atbilstoši Reglamenta 28. pantam nolēma nodot lietu izskatīt paplašinātam iztiesāšanas sastāvam.
- 16 Tā kā viens no Vispārējās tiesas devītās palātas paplašinātā sastāvā locekļiem nevarēja piedalīties lietas izskatīšanā, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs iecēla citu tiesnesi, lai noformētu palātu.
- 17 Tika uzklauti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz jautājumiem, kurus Vispārējā tiesa uzdeva 2021. gada 11. jūnijā tiesas sēdē.
- 18 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt apstrīdēto paziņojumu par līgumu – labotajā redakcijā, tam pielikumā pievienotos dokumentus, jautājumus un atbildes, informatīvās sanāksmes protokolu, kā arī jebkuru citu iepriekšēju, saistītu vai secīgu aktu (turpmāk tekstā kopā – “prasības pieteikumā minētie apstrīdētie dokumenti”);
 - atcelt apstrīdēto lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kā arī jebkuru citu iepriekšēju, saistītu vai secīgu 2020. gada 11. augusta procesuālajā rakstā minētu aktu;
 - piespriest *Frontex* atlīdzināt visus tai radušos un nākotnē sagaidāmos zaudējumus – gan tiešos, gan netiešos, kas jebkādi izriet no attiecīgā iepirkuma prettiesiskā rakstura;
 - uzdot veikt ekspertīzi, lai konstatētu, ka apstrīdētā paziņojuma par līgumu strīdīgie noteikumi ir nepamatoti, nelietderīgi un neatbilstoši šajā jomā piemērojamajiem tiesību aktiem, ka šie

noteikumi tai liedza izteikt piedāvājumu un ka pastāv atbilstoši iemesli izmaksu un tehnisko iespēju ziņā līguma sadalīšanai divās vai vairākās daļās;

- uzdot *Frontex* izsniegt piekļuves pieteikumā dokumentiem pieprasītos dokumentus, kas saistīti ar attiecīgo publiskā iepirkuma procedūru;
- piespriest *Frontex* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

19 *Frontex* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

- prasību noraidīt;
- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par atcelšanas prasībām

- 20 Vispirms ir jāizvērtē prasības pieteikumā un 2020. gada 11. augusta procesuālajā rakstā minēto apstrīdēto dokumentu atcelšanas prasību pieņemamība.
- 21 Atbildēs uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumiem, kas minēti šī sprieduma 14. punktā, *Frontex* apgalvo, ka prasības pieteikumā minēto apstrīdēto dokumentu atcelšanas prasība ir nepieņemama, jo tā neatbilst LESD 263. pantā paredzētajām prasībām. Tā apgalvo, ka apstrīdētais paziņojums par līgumu nav apstrīdams dokuments, ka prasības pieteikumā minētie apstrīdētie dokumenti prasītāju neskar ne individuāli, ne tieši un ka tā nevar atsaukties ne uz kādu interesi celt prasību.
- 22 Prasītāja uzskata, ka tās prasība atbilst LESD 263. pantā paredzētajiem pieņemamības nosacījumiem.
- 23 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atcelšanas prasība, ko ir cēlusi fiziska vai juridiska persona, ir pieņemama tikai tad, ja šai personai ir interese, lai apstrīdētais dokuments tiktu atcelts. Šāda interese nozīmē, ka dokumenta atcelšanai pašai par sevi var būt tiesiskas sekas un tādējādi prasības rezultātā var rasties priekšrocības lietas dalībniekam, kurš to ir cēlis (skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Binca Seafoods/Komisija*, C-268/16 P, EU:C:2017:1001, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 24 Šajā lietā prasītāja apgalvo, ka tā nav piedalījusies attiecīgajā iepirkuma procedūrā, jo specifikācijas noteikumi tai esot lieguši iesniegt piedāvājumu. Tātad rodas jautājums, vai šādos apstākļos tā pamato interesi celt prasību par minēto iepirkumu LESD 263. panta izpratnē.
- 25 Šajā ziņā Tiesa, atbildēdama uz prejudiciālu jautājumu par to, kā interpretēt 1. panta 3. punktu Padomes Direktīvā 89/665/EEK (1989. gada 21. decembris) par to normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu, kuri attiecas uz izskatīšanas procedūru piemērošanu, piešķirot piegādes un uzņēmuma līgumus valsts vajadzībām (OV 1989, L 395, 33. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2007/66/EK (2007. gada 11. decembris) (OV 2007, L 335, 31. lpp.), ir nospriedusi, ka dalība publiskā iepirkuma procedūrā principā pamatoti var būt nosacījums, kura izpilde ir prasīta, lai pierādītu, ka attiecīgajai personai ir interese iegūt attiecīgo publisko līgumu vai ka pastāv iespēja, ka tai tiks nodarīts kaitējums tāpēc, ka lēmums piešķirt

- tiesības noslēgt minēto līgumu, iespējams, ir prettiesisks (skat. spriedumu, 2018. gada 28. novembris, *Amt Azienda Trasporti e Mobilità* u.c., C-328/17, EU:C:2018:958, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 26 Tomēr Tiesa ir nospriedusi – ja uzņēmums nav iesniedzis piedāvājumu tāpēc, ka ar iepirkumu saistītajos dokumentos vai specifikācijās ir iespējami diskriminējoši noteikumi, kas tam tieši liedz spēju sniegt visus prasītos pakalpojumus, būtu pārmērīgi prasīt, lai pirms iespējas pret šādiem noteikumiem izmantot Direktīvā 89/665 paredzēto izskatīšanas procedūru tas iesniegtu piedāvājumu attiecīgās publiskā iepirkuma procedūrā, lai gan minēto noteikumu esamības dēļ tā izredzes iegūt tiesības noslēgt šo līgumu ir samazinātas līdz nullei (skat. spriedumu, 2018. gada 28. novembris, *Amt Azienda Trasporti e Mobilità* u.c., C-328/17, EU:C:2018:958, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 27 Turklāt, Tiesa ir precizējusi – tā kā tiesības celt prasību uzņēmējam, kas nav iesniedzis piedāvājumu, var tikt atzītas tikai izņēmuma kārtā, nevar tikt uzskatīts par pārmērīgu, ka tam tiek prasīts, lai tas pierāda, ka iepirkuma noteikumi liedz iespēju iesniegt piedāvājumu (spriedums, 2018. gada 28. novembris, *Amt Azienda Trasporti e Mobilità* u.c., C-328/17, EU:C:2018:958, 53. punkts).
- 28 Lai gan šis spriedums tika pasludināts, atbildot uz prejudiciālu jautājumu par Direktīvas 89/665, kas ir saistoša tikai dalībvalstīm, tiesību normu interpretāciju, no tā izrietošo risinājumu *mutatis mutandis* var piemērot tādā gadījumā kā šajā lietā, kurā prasītāja apgalvo, ka tai tika liegts iesniegt piedāvājumu kādas Eiropas Savienības aģentūras izsludināta iepirkuma dokumentu tehnisko specifikāciju dēļ, t.i., to tehnisko specifikāciju dēļ, kuras tā apstrīd.
- 29 Līdz ar to ir jānosaka, vai prasītāja ir pierādījusi, ka tai ir bijusi liegta iespēja iesniegt piedāvājumu un līdz ar to – vai tai ir interese celt prasību.
- 30 Lai pierādītu, ka tai tika liegts iesniegt piedāvājumu, prasītāja apgalvo, ka prasības pieteikumā minētajā apstrīdētajā paziņojumā par līgumu, labotajā redakcijā, tam pielikumā pievienotajos dokumentos, jautājumos un atbildēs un informatīvās sanāksmes protokolā bija ietverti diskriminējoši noteikumi, kas tai liedza sniegt visus prasītos pakalpojumus.
- 31 Šajā ziņā, kā Tiesa jau ir nospriedusi – vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas un pārskatāmības principam ir izšķiroša nozīme attiecībā uz tehniskajām specifikācijām, ņemot vērā diskriminācijas riskus, kas ir saistīti ar šo specifikāciju izvēli vai veidu, kādā tie ir formulēti (attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV 2004, L 134, 114. lpp.), skat. spriedumu, 2012. gada 10. maijs, Komisija/Nīderlande, C-368/10, EU:C:2012:284, 62. punkts).
- 32 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka parastā publiskā iepirkuma procedūrā parasti ir vienpusēja vērtēšanas un vajadzību definēšanas stadija. Līgumslēdzēja iestāde faktiski izsludina paziņojumu par līgumu, iekļaujot tajā pašas sagatavotās specifikācijas (spriedums, 2020. gada 4. jūnijs, *Remondis*, C-429/19, EU:C:2020:436, 33. punkts).
- 33 Taču šajā lietā pirms attiecīgās iepirkuma procedūras notika 2017. gadā izsludinātā iepirkuma procedūra FRONTEX/OP/800/2017/JL, kas attiecās uz divu veidu RPAS sistēmu testēšanu. Šis procedūras mērķis saskaņā ar paziņojuma par līgumu bija “ļaut Frontex turpināt novērtēt un izvērtēt RPAS, kas spēj nodrošināt ilglaicīgu jūras robežu novērošanu”. Turklāt tika norādīts, ka

“īpaša uzmanība šajā novērtēšanā tiks pievērsta šādas platformas spējai nodrošināt novērošanas pakalpojumus regulāri, uzticami un rentablā veidā”. Šis līgums bija sadalīts divās daļās, no kurām pirmā attiecās uz standarta izmēra *MALE RPAS* testēšanu ilglaicīgai jūras robežu novērošanai no gaisa – maksimāli 600 lidojuma stundas Vidusjūras norādītajos apgabalos laikposmā no 2018. gada otrā līdz ceturtajam ceturksnim un otrā daļa attiecās uz neliela izmēra *MALE RPAS* testēšanu ilglaicīgai jūras robežu novērošanai no gaisa – maksimāli 300 lidojuma stundas Vidusjūras norādītajos apgabalos laikposmā no 2018. gada otrā līdz ceturtajam ceturksnim. Šajā ziņā 2017. gada 29. decembrī prasītāja ieguva līguma slēgšanas tiesības otrajā daļā.

- 34 Tiklīdz šie līgumi bija izpildīti, *Frontex* veica detalizētus vērtējumus. Par pirmās daļas izpildi tika sniegts pozitīvs vērtējums, kas ļāva *Frontex* ieteikt publiskā iepirkuma procedūras organizēšanu novērošanas no gaisa ar standarta izmēra *MALE RPAS* pakalpojumu nolīgšanai. Savukārt otrās daļas vērtējums bija tikai daļēji pozitīvs un tas lika *Frontex* uzskatīt, ka ir nepieciešami papildu vērtējumi, lai apstiprinātu neliela izmēra *RPAS* uzticamību un tās spēju lidot ārpus redzamības līnijas. Pēc tam, pamatojoties uz šiem vērtējuma ziņojumiem, *Frontex* definēja prasības, kas ietvertas prasības pieteikumā minētajā apstrīdētajā paziņojumā par līgumu – labotajā redakcijā, tam pielikumā pievienotajos dokumentos, jautājumos un atbildēs un informatīvās sanāksmes protokolā, starp kuriem ir prasības, kuras prasītāja uzskata par diskriminējošām. Tādējādi šo prasību definēšana notika pakāpeniska procesa noslēgumā, ņemot vērā gūto pieredzi, kas ļāva *Frontex* detalizēti un rūpīgi izvērtēt to nepieciešamību.
- 35 Otrkārt, lai gan prasītāja apgalvo, ka “iepirkuma noteikumos ir ietverti *contra legem* un nepamatoti noteikumi, kas potenciālos konkurentus pakļauj no tehniskā viedokļa neizpildāmām prasībām”, ir jākonstatē, ka trīs uzņēmumi ir iesnieguši piedāvājumus un ka vismaz divi no tiem atbilda visām tehniskajām specifikācijām, jo tiem tika piešķirtas līguma slēgšanas tiesības.
- 36 Treškārt, prasītāja nav pierādījusi nedz to, ka tehniskās specifikācijas tai būtu tikušas piemērotas atšķirīgi salīdzinājumā ar citiem kandidātiem, nedz, vispārīgāk, to, ka tā būtu bijusi vērtēta atšķirīgi, lai gan tā bija situācijā, kas bija līdzīga citu kandidātu situācijai.
- 37 Ceturtkārt, prasītāja apgalvo, ka tās dalība bija padarīta “neiespējama” vai ka tā bija pakļauta “pārmērīgām ekonomiskām izmaksām tādā mērā, ka nav varēts sagatavot konkurētspējīgu piedāvājumu”. Taču ar šo apgalvojumu nevar pierādīt nekādu diskrimināciju attiecībā uz viņu. Gluži pretēji, kā pamatoti norāda *Frontex*, šāds apgalvojums liek domāt, ka prasītājas nespēja iesniegt piedāvājumu vairāk bija saistīta ar savu jomu saistītu iemeslu dēļ, nevis diskriminējošu tehnisku noteikumu dēļ. Pilnības labad ir jānorāda, kā tā turklāt ir publiski paziņojusi, ka prasītāja pašlaik strādā pie *RPAS* modeļa, kas atbilst lielākajai daļai *Frontex* attiecīgajā iepirkumā izvirzītajām prasībām.
- 38 Šādos apstākļos prasītāja nav pierādījusi, ka attiecīgā iepirkuma prasības varētu būt to diskriminējošas.
- 39 Līdz ar to prasītāja nav pierādījusi, ka tai ir bijusi liegta iespēja iesniegt piedāvājumu, un tādējādi tai nav intereses prasīt atcelt prasības pieteikumā minēto apstrīdēto paziņojumu par līgumu – labotajā redakcijā, tam pielikumā pievienotos dokumentus, jautājumus un atbildes un informatīvās sanāksmes protokolu. Tādējādi prasījumi atcelt šos aktus ir jānoraida kā nepieņemami, un līdz ar to arī prasījumi, kas vērsti pret lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

- 40 Otrkārt, ir jāatgādina, ka pieteikumā par lietas ierosināšanu ir jānorāda strīda priekšmets, kā arī pamatu kopsavilkums, un šai norādei ir jābūt pietiekami skaidrai un precīzai, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Savienības tiesa varētu veikt pārbaudi. Tāpat pieteikumā par lietas ierosināšanu ietvertajiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī vispār nelemj par kādu iebildumu (skat. spriedumu, 2017. gada 14. septembris, *Università del Salento/Komisija*, T-393/15, nav publicēts, EU:T:2017:604, 75. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 No tā izriet, ka prasījumi atcelt iepriekšējus, saistītus vai secīgus aktus, kas attiecas uz citiem aktiem, kurus atcelšanas prasībā tiek prasīts atcelt, bet iepriekšējie, saistītie vai secīgie akti nav identificēti, ir jāuzskata par tādiem, kas neatbilst šīm prasībām, jo nav precizēts to priekšmets (skat. spriedumu, 2017. gada 14. septembris, *Università del Salento/Komisija*, T-393/15, nav publicēts, EU:T:2017:604, 76. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 42 No tā izriet, ka prasības pieteikumā un 2020. gada 11. augusta procesuālajā rakstā minētās prasības atcelt apstrīdētos aktus ir nepieņemamas, ciktāl tās attiecas uz visiem aktiem, kas ir iepriekšēji, saistīti vai secīgi salīdzinājumā ar pirmajiem minētajiem aktiem.
- 43 Ņemot vērā iepriekš minēto, prasības atcelt apstrīdētos aktus ir jānoraida kā nepieņemamas un nav vajadzības lemt par prasībām attiecībā uz apstrīdama akta esamību un prasītājas *locus standi*, un nav vajadzības lemt ne par pieprasīto pierādījumu savākšanas pasākumu lietderīgo raksturu, ne par 2020. gada 11. augusta un 1. septembra procesuālo rakstu pieņemamību.

Par prasību par zaudējumu atlīdzību

- 44 Prasītāja lūdz atlīdzināt visus tai radušos un nākotnē sagaidāmos zaudējumus – gan tiešos, gan netiešos, kas jebkādi izriet no attiecīgā iepirkuma prettiesiskā rakstura. Minētie zaudējumi izrietot no tā, ka neesot iegūtas līguma slēgšanas tiesības, un līdz ar to zaudējumu summa atbilstot šī līguma vērtībai.
- 45 *Frontex* apstrīd šos argumentus.
- 46 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības ārpuslīgumiskā atbildība saskaņā ar LESD 340. panta otro daļu iestājas tad, ja ir izpildīti vairāki nosacījumi par iestādei pārmestās rīcības prettiesiskumu, zaudējumu esamību un cēloņsakarības pastāvēšanu starp šo rīcību un apgalvotajiem zaudējumiem. Turklāt ir jāatgādina – ja viens no šiem nosacījumiem nav izpildīts, prasība ir jānoraida kopumā, nepārbaudot citus minētās atbildības iestāšanās nosacījumus (skat. spriedumu, 1999. gada 14. oktobris, *Atlanta/Eiropas Kopiena*, C-104/97 P, EU:C:1999:498, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Šajā ziņā attiecībā uz nosacījumu par zaudējumu esamību Savienības atbildība iestājas tikai tad, ja prasītājs faktiski ir cietis “reālus un droši zināmus” zaudējumus. Prasītājam ir jāiesniedz pierādījumi Savienības tiesai, lai pierādītu šādu zaudējumu esamību un apmēru (skat. spriedumu, 2011. gada 8. novembris, *Idromacchine u.c./Komisija*, T-88/09, EU:T:2011:641, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 48 Šajā lietā ir jākonstatē, ka prasītāja vienīgi lūdz atlīdzināt visus radušos un nākotnē sagaidāmos zaudējumus, kas izriet no attiecīgā iepirkuma prettiesiskā rakstura, nesniedzot pierādījumus par šo zaudējumu esamību un apmēru.

- 49 Prasītāja aprobežojas ar apgalvojumu, ka norādīto zaudējumu vērtība izriet no tā, ka nav iegūtas līguma slēgšanas tiesības un ka zaudējumu summa tādējādi atbilstot šī līguma vērtībai.
- 50 Taču attiecībā uz iespējamiem zaudējumiem, kas prasītājam radušies tādēļ, ka ir zaudēta iespēja iegūt līguma slēgšanas tiesības, ir jāatgādina, ka iespējas iegūt līgumu slēgšanas tiesības zudumu var uzskatīt par reāliem un droši zināmiem zaudējumiem tikai tad, ja nav konstatēta vainojama iestādes rīcība un nav nekādu šaubu, ka prasītāja būtu ieguvusi minētā līguma slēgšanas tiesības (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2011. gada 22. jūnijs, *Evropaiki Dynamiki*/Komisija, T-409/09, EU:T:2011:299, 85. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā gadījumā tas tā nav. Pat pieņemot, ka līguma dokumentos bija ietverti prettiesiski noteikumi, nav strīda par to, ka trīs uzņēmumi piedalījās iepirkuma procedūrā, kas tika izsludināta ar apstrīdēto paziņojumu par līgumu, un ka prasītāja nav pierādījusi, ka tad, ja apstrīdētajos dokumentos nebūtu iekļauti iespējami prettiesiski noteikumi, līguma slēgšanas tiesības neapšaubāmi būtu piešķirtas tieši prasītājam, nevis vienam no trim minētajiem uzņēmumiem.
- 51 No tā izriet, ka nosacījums par zaudējumu esamību, lai iestātos Savienības ārpuslīgumiskā atbildība saskaņā ar LESD 340. panta otro daļu, nav izpildīts.
- 52 Turklāt, ņemot vērā to nosacījumu kumulatīvo raksturu, no kuriem ir atkarīga Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās LESD 340. panta otrās daļas izpratnē, pārējie šajā ziņā judikatūrā izvirzītie nosacījumi nav jāpārbauda.
- 53 Šajos apstākļos prasība par zaudējumu atlīdzību ir jānoraida.
- 54 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, prasība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 55 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tostarp tos, kas radušies pagaidu noregulējuma tiesvedībā, saskaņā ar *Frontex* prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta paplašinātā sastāvā)

nospiež:

1) Prasību noraidīt.

2) *Leonardo SpA* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (*Frontex*) tiesāšanās izdevumus, ieskaitot pagaidu noregulējuma tiesvedības izdevumus.

Papasavvas

Costeira

Schwarcz

Kancheva

Perišin

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2022. gada 26. janvārī.

[Paraksti]